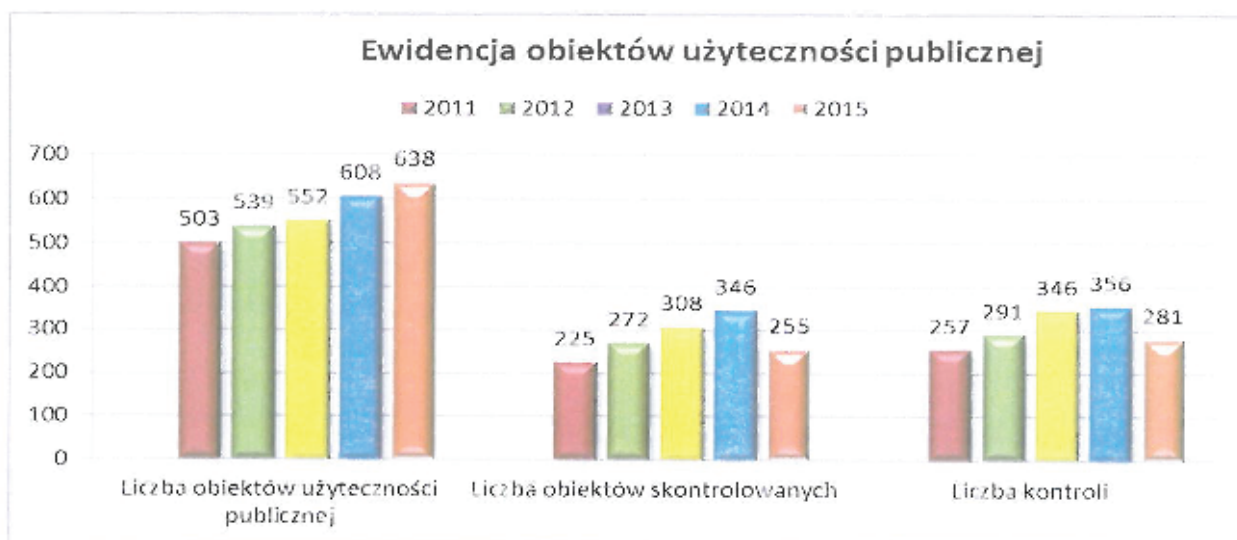

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 255 obiektach użyteczności publicznej, spośród 638 ujętych w ewidencji, co stanowi 40 %. Kontrolami objęto między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 103 obiekty, spośród 224 ujętych w ewidencji, co stanowi 46%,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 36 obiektów spośród 52 zewidencjonowanych, co stanowi 69 %,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 8 spośród 8 zewidencjonowanych, co daje 100%,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 6 spośród 6 zewidencjonowanych, co stanowi 100%,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 5 zakładów spośród 12 zewidencjonowanych, co stanowi 42%,
- noclegownie – skontrolowano 1 obiekt zewidencjonowany, tzn. 100%,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 8, z 18, czyli 44%,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków spośród 75 zewidencjonowanych obiektów skontrolowano 14, tj. 19%,
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład, czyli 100%,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, ферmy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna, prosektorium, tereny rekreacyjne, port lotniczy) – skontrolowano 72 obiekty spośród 257 zewidencjonowanych, co stanowi 28%.

Reasumując, bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczył licznych i różnorodnych grup obiektów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 281 kontroli sanitarnych.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, port lotniczy, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji są 3 domy pomocy społecznej, spośród których skontrolowano 1 oraz 3 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, z których skontrolowano 1, a także 6 placówek zapewniających opiekę całodobową, spośród których skontrolowano 3. W skontrolowanych obiektach przeprowadzono 8 kontroli.

W związku z interwencją dot. Pensjonatu „Pogodna Jesień” w Tarnowskich Górach przy ul. Renka 63 przeprowadzono kontrolę kompleksową przez przedstawicieli Sekcji Higieny Komunalnej oraz Epidemiologii. Stwierdzono liczne nieprawidłowości: brak ręczników jednorazowego użytku w toaletach ogólnodostępnych, przechowywanie rzeczy osobistych w magazynie bielizny czystej, brudna bielizna w salach pensjonariuszy, brak potwierdzenia dezynfekcji kołder, poduszek, materaców, niesprawne dozowniki na mydło i środek do dezynfekcji rąk, brak ręczników jednorazowego użytku, zakurzone powierzchnie wnętrza szaf, brak środka do dezynfekcji rąk i do powierzchni, przeterminowany środek dezynfekcyjny, nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi, brak opracowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi, brudne zakurzone ściany i sufity w magazynie bielizny czystej i w toaletach ogólnodostępnych, brak zlewu i baterii w pomieszczeniu porządkowym, brudna kratka wentylacyjna w magazynie bielizny czystej. W wyniku stwierdzenia wymienionych nieprawidłowości nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 300 zł. wraz z wydaniem zaleceń doraźnych oraz wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości technicznych. Zarówno zalecenia doraźne, jak i zarządzenia decyzji PPIS wykonano w całości, terminowo. Postępowanie zakończono w roku sprawozdawczym, w związku z tym ostatecznie obiekt oceniono jako dobry.

Pomieszczenia domów pomocy społecznej dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego. Oprócz kompleksowego wyposażenia, w niektórych obiektach zapewniona jest opieka lekarsko - pielęgniarska.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS w Bytomiu znajdują się ogółem 54 obiekty, w tym 5 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy i 47 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 hotele, w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Wszystkie obiekty są skategoryzowane. Dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych.

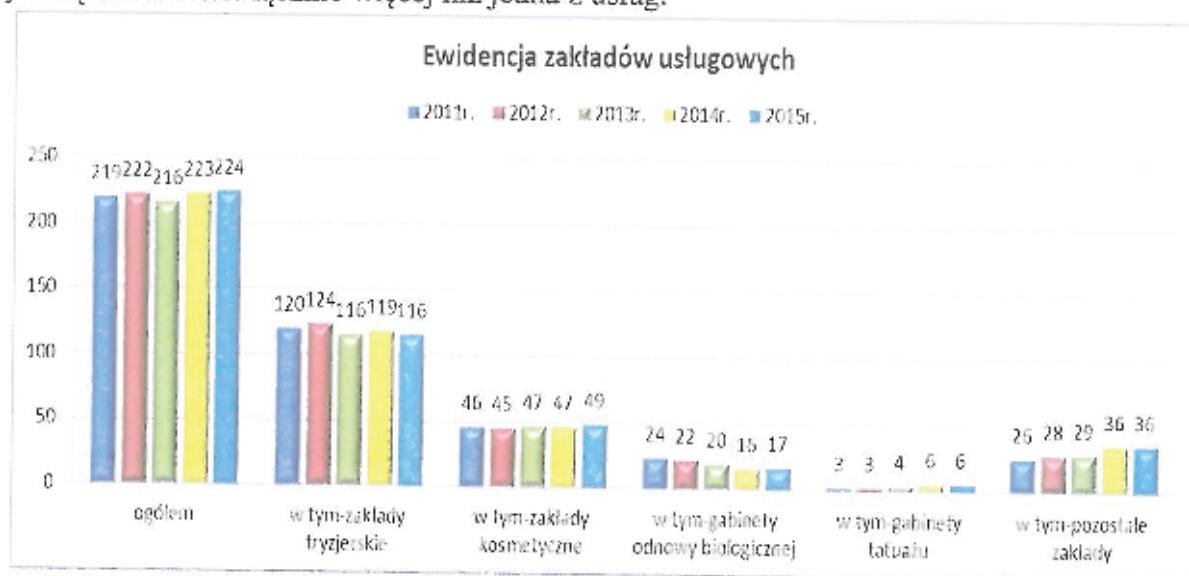
Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 1 dom wycieczkowy, 1 motel oraz 31 innych obiektów, wchodzących w skład pozostałej bazy noclegowej, w których przeprowadzono 35 kontroli.

W 2015r. dwukrotnie skontrolowano Dom Wycieczkowy w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej 2. Podczas kontroli przeprowadzonej w dniu 5.05.2015r. stwierdzono zacieki na ścianach i sufitach w magazynach bielizny brudnej i czystej, w związku z tym wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Zarządzenia decyzji wykonano terminowo, co potwierdziła kontrola sprawdzająca, na podstawie której obiekt w ostatecznej ocenie rocznej oceniono jako dobry. Dom Wycieczkowy Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej 2, jest obiektem zabytkowym, systematycznie remontowanym.

Wszystkie hotele oceniono jako dobre. Obiekty zaliczane jako pozostała baza noclegowa to przede wszystkim ośrodki stanowiące sezonową bazę noclegową skupioną wokół Zalewu Nakło - Chechło oraz zbiornika wodnego w Kaletach – Zielonej. Wszystkie oceniono jako dobre. Obiekty posiadają estetycznie zagospodarowane, ogrodzone tereny z dostępem do sanitariatów i bieżącej ciepłej i zimnej wody. Przeprowadzone kontrole nie wykazały również nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji są 224 zakłady należące do tej grupy obiektów, w tym: 116 to zakłady fryzjerskie, 49- kosmetyczne, 6- tatuażu, 17- odnowy biologicznej, 36- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2015 roku skontrolowano 103 zakłady, przeprowadzono 121 kontroli sanitarnych. Nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 500,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości technicznych, w 2015r. wydano 3 decyzje administracyjne, z których 1 wykonano, co potwierdzono podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej, natomiast w 2 zakładach termin wykonania zarządzeń nie upłynął w roku sprawozdawczym. Podstawą oceny 2 obiektów jako złe pod względem technicznym było stwierdzenie podczas kontroli przeprowadzonych w 2015r. nieprawidłowości: brak umywalki, niezmywalne podłogi, zacieki na ścianach i sufitach.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowymi, 1 dworcem autobusowym i 16 przystankami autobusowymi. W minionym roku skontrolowano dworzec kolejowy, dworzec autobusowy i 6 przystanków. Skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Na terenie wymienionych obiektów na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w koszach, zmiatanie podłoża itp., a także prace konserwacyjne.

5. Port Lotniczy

Jedynym obiektem w tej grupie pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole. Jedną kontrolę przeprowadzono w związku z realizacją planu kontroli, drugą doraźną w związku z koniecznością wzmożenia nadzoru sanitarnego w związku z Mistrzostwami Świata. Obiekt oceniono jako dobry, spełniający standardy europejskie. W 2015r. Port Lotniczy został rozbudowany o kolejny nowoczesny terminal – halę przylotów.

6. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 8 ustępów publicznych. Przeprowadzono w nich 11 kontroli.

Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy.

7. Noclegownia

W ewidencji PPIS w Bytomiu na terenie Powiatu Tarnogórskiego jest 1 noclegownia, która została skontrolowana w roku sprawozdawczym. Noclegownię oceniono jako dobrą. Pomieszczenia noclegowni sprzątane są przez osoby korzystające z obiektu pod nadzorem kierownictwa. Osoba zgłaszająca się do noclegowni otrzymuje komplet pościeli, ręczników, odzieży i środki higieny osobistej. Łazienki i ubikacje są wyłożone glazurą kafelkową, dostępne są kuchnie z pełnym wyposażeniem, pralnie wyposażone w pralki automatyczne, suszarnie, świetlice i magazyny odzieży. Dom dla bezdomnych mężczyzn, w którym przebywają osoby na podstawie decyzji pobytovej, posiada wydzielone poza strefą mieszkalną, pomieszczenie wykorzystywane jako ogrzewalnia dla osób doraźnie przyjętych do noclegowni.

8. Baseny kąpielowe

Na terenie Powiatu Tarnogórskiego funkcjonuje 6 obiektów obejmujących baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 3 baseny odkryte - sezonowe. Skontrolowano wszystkie baseny, w których przeprowadzono 7 kontroli.

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję: Park Wodny w Tarnowskich Górach, ul. Obwodnica 8 - podczas kontroli stwierdzono zniszczoną tapicerkę na łóżku do masażu, zniszczony przewijak, zniszczone szafki na odzież dla ratowników, uszkodzone drzwi do wc, w związku z tym decyzją PPIS w Bytomiu nakazano usunięcie nieprawidłowości w terminie do dnia 31.12.2015r. Pozostałe skontrolowane baseny ocenia się jako dobre. Baseny sezonowe są przed rozpoczęciem każdego sezonu letniego zagospodarowywane i odnawiane.

9. Środki transportu

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 autobusy komunikacji publicznej, 2 autobusy turystyczne, 1 środek transportu do przewozu chorych, 3 taksówki oraz 2 środki transportu do przewozu zwłok. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych. Wszystkie skontrolowane środki transportu oceniono jako dobre.

10. Składowiska odpadów komunalnych

Skontrolowane wysypisko śmieci eksploatowane w Tarnowskich Górach podlega Firmie Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o. o. Na terenie składowiska znajduje się budynek biurowo- socjalny z portiernią. W części socjalnej znajduje się jadalnia, szatnie, natryski oraz sanitariaty. Budynek jest ogrzewany, wyposażony w bojler do ogrzewania wody. Dezynfekcja natrysków oraz wc prowadzana jest na bieżąco. Pracownicy wyposażeni są w odzież ochronną, mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Teren jest ogrodzony. W skład składowiska, poza budynkiem biurowo- socjalnym, wchodzi zbiorniki odcieków, waga, pompownie, brodzik do mycia kół samochodowych. Zastosowana jest strefa ochronna w postaci pasa zieleni. Na podstawie przeprowadzonej w roku sprawozdawczym kontroli składowisko oceniono jako dobre, nie stwierdzono naruszeń przepisów.

11. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono dwuetapowe działania w ramach realizacji Kampanii Społecznej: „Mam świadomość jak być zdrowym”. Działania adresowane były do personelu zakładów usługowych: fryzjerzy, kosmetyczki, tatuażyści, personel gabinetów odnowy biologicznej. Zadania I etapu Kampanii były realizowane we współpracy z Sekcjami: Higieny Pracy, Epidemiologii, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego i Oświaty Zdrowotnej. Realizacja II etapu prowadzona była przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska, którzy prowadzili wizyty w zakładach usługowych, mające na celu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług, w efekcie czego 34 zakłady z terenu Powiatu Tarnogórskiego oceniono pozytywnie.

W 2015r. Sekcja Higieny Komunalnej prowadziła także nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie postępowania z odpadami medycznymi, co ujęto w opisie nadzoru nad podmiotami leczniczymi

Inne informacje

Poza wymienionymi danymi ujętymi w sprawozdaniu, Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska prowadziła na terenie Powiatu Tarnogórskiego następujące czynności:

Nadzór nad imprezami masowymi. Wydano 7 opinii, nadzorowano 7 imprez masowych, które przebiegały z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego.

Wydano 3 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok.

Ekshumacje odbywały się pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu.

Wydano 40 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Wydano 1 decyzję dot. plombowania trumny ze zwłokami.

Wydano 1 decyzję o spełnieniu wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Zaopiniowano 4 projekty regulaminów porządku i czystości w gminach.

Pozytywnie zaopiniowano 15 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych i tatuażu.

Wydano 1 opinię na temat stanu sanitarnego obiektu na wniosek strony.

12. Interwencje

W 2015r. z Powiatu Tarnogórskiego wpłynęło ogółem 17 interwencji. 14 spraw rozpatrzył PPIS w Bytomiu, 3 bez wstępnego rozpoznania przekazano do rozpatrzenia innym organom (2 sprawy dot. złego stanu sanitarnego posesji oraz 1 awarii kanalizacyjnej). Zostały one przekazane Urzędowi Gminy w Zbroslawicach i do Urzędu Miasta Tarnowskie Góry. W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 14 kontroli, wydano 2 decyzje administracyjne oraz nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 400 zł.

Interwencje dotyczyły następujących spraw:

- obecności gryzoni, zwierząt, insektów (3)

- złego stanu sanitarnego posesji (2)
- niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej (7)
- złego stanu sanitarnego budynków (2)
- awarii kanalizacyjnych (3)

W roku sprawozdawczym zasadne okazały się 3 interwencje, z których 2 dot. niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej oraz 1 dot. złego stanu sanitarnego budynku.

Zasadne interwencje dot. obiektów użyteczności publicznej dotyczyły:

1. Pensjonat „Pogodna Jesień” w Tarnowskich Górach, ul. Renka 63. Przeprowadzona kontrola kompleksowa potwierdziła zasadność interwencji. Stwierdzono liczne nieprawidłowości sanitarne i techniczne, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej zarządzającej, nałożeniem grzywny w drodze mandatu karnego na kwotę 300zł. oraz wydaniem zaleceń doraźnych.

Wydano decyzję z dnia 15.09.2015r. nakazującą: odnowić powierzchnie ścian i sufitu w magazynie czystej bielizny, wyczyścić kratkę wentylacyjną w magazynie czystej bielizny, zlikwidować zacieki na suficie w toalecie męskiej przy jadalni, odnowić ściany i sufity w toaletach przy jadalni.

W związku z nałożeniem mandatu karnego wydano zalecenia doraźne dot. usunięcie zanieczyszczeń i nieprawidłowości higienicznych. Zarządzenia decyzji oraz zalecenia doraźne zostały wykonane w całości.

2. Salon Fryzjerski w Tarnowskich, ul. Krakowska 14. Kontrola wykazała nieprawidłowości higieniczne, co potwierdziło zasadność interwencji. W następstwie przeprowadzonej kontroli nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 100 zł. oraz wydano zalecenia doraźne, które wykonano terminowo.

W związku z interwencją dot. budynku mieszkalnego w Tarnowskich Górach, ul. Sobieskiego 21a, przeprowadzono kontrolę, w wyniku której potwierdzono występowanie następujących nieprawidłowości: okienka strychowe brudne, zanieczyszczone odchodami ptasimi, zamki przy oknach niesprawne, brak możliwości swobodnego zamykania i otwierania. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wszczęto postępowanie z urzędu wobec Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Bytomiu – zarządcy nieruchomości oraz wydano decyzję administracyjną z dnia 26.01.2015r zarządzającą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca potwierdziła terminowe usunięcie wymienionych nieprawidłowości.

W pozostałych przypadkach osoby odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu sanitarnego w obiektach po powiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia kontroli usuwały nieprawidłowości bez konieczności wszczynania postępowania administracyjnego.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego, w roku sprawozdawczym liczba zgłoszonych interwencji zmniejszyła się o 2 natomiast liczba zasadnych interwencji uległa zwiększeniu o 2.

Wnioski:

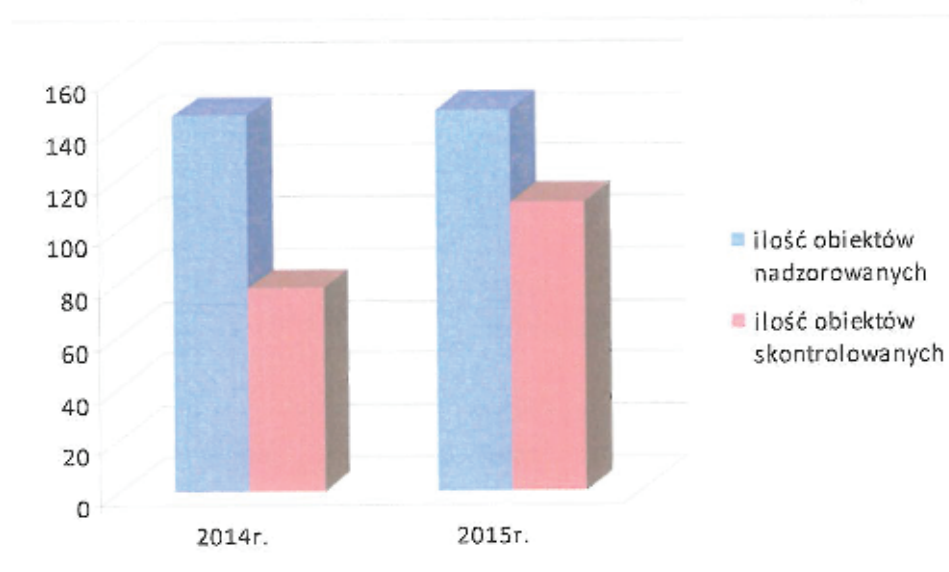
1. Brak podstawy prawnej regulującej wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej utrudnia egzekwowanie ewidentnych braków stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych.
2. W obiektach użyteczności publicznej przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie.
3. Przed rozpoczęciem i w trakcie trwania sezonu letniego sprawowany jest wzmożony nadzór nad obiektami skupionymi wokół miejsc wykorzystywanych do wypoczynku. Takie działania uzasadnia zwiększone ryzyko szerzenia się chorób zakaźnych, któremu sprzyja wysoka temperatura i zagęszczenie ludności wokół miejsc rekreacyjnych.
4. W stosunku do lat ubiegłych, w 2015r wzrosła ilość obiektów użyteczności publicznej, natomiast zmalała liczba obiektów skontrolowanych i przeprowadzonych w tych obiektach kontroli.
5. Z analizy liczby interwencji i ich zasadności, można wnioskować, że stan sanitarny Powiatu Tarnogórskiego w ciągu ostatnich lat jest stabilny i utrzymuje się na niskim poziomie.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2015r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 147 obiektów, skontrolowano w tym okresie 111 obiektów, co stanowi 75,5%.

W porównaniu do roku 2014r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2014 utrzymuje się na stałym poziomie. W roku sprawozdawczym utworzono 3 nowe placówki:

- Klub Dziecięcy „Topolino” w Nakle Śląskim, przy ul. Dworcowej 12a
- Niepubliczne Przedszkole „Topolino” w Nakle Śląskim, przy ul. Dworcowej 12a
- Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi „Uniwersytet Przedszkolaka” w Tarnowskich Górach, przy ul. Pogodnej 3

W 2015r. uległy likwidacji 3 placówki:

- Świetlica Środowiskowa w Tarnowskich Górach, przy Sobieskiego 2
- Punkt Przedszkolny „Ego” w Tarnowskich Górach, przy ul. Sobieskiego 4
- Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole” w Tarnowskich Górach, przy ul. Słoneczników 23.

Zlikwidowano samodzielną szkołę podstawową i przedszkole w Orzechu – utworzono Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzechu.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Szkoły

W 2015r. pod nadzorem ogółem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowało się 61 szkół różnych typów w tym:

- 24 szkół podstawowych;
- 10 gimnazjów;
- 1 liceum ogólnokształcące;
- 2 policealne;
- 3 specjalne
- 21 zespołów szkół.

Szkoły z podziałem na gminy i miasta powiatu tarnogórskiego:

- 18 szkół w Tarnowskich Górach,
- 6 szkół w Radzionkowie,
- 6 szkół w Kaletach,
- 3 szkoły w Miasteczku Śląskim,
- 28 szkół gminnych:
 - 4 w gminie Ożarówce
 - 10 w gminie Zbrostawice
 - 6 w gminie Tworóg
 - 2 w gminie Krupski Młyn
 - 6 w gminie Świerklaniec.

W 2015r. skontrolowano 45 placówek na terenie powiatu tarnogórskiego. W porównaniu do roku 2014 zdecydowanie zwiększyła się liczba nowych decyzji zarządzających. Wydano 10 decyzji administracyjnych zarządzających terminowych dotyczących:

1. Szkoła Podstawowa nr 5, ul. Leśna 23, 42-600 Tarnowskie Góry
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian i sufitów w gabinecie lekarskim
 - zły stan techniczny pomieszczeń sanitarnych dla uczniów
2. Publiczne Gimnazjum nr 4, ul. Janasa 11, 42-612 Tarnowskie Góry
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian i sufitów w salach zajęć
 - zły stan techniczny podłóg w salach zajęć
 - zły stan techniczny mebli edukacyjnych
 - zły stan techniczny izolacji instalacji grzewczej
3. Szkoła Podstawowa nr 10, ul. Kochanowskiego 15, 42-600 Tarnowskie Góry
 - zły stan sanitarno-techniczny podłóg, ścian i sufitów
 - zły stan sanitarno-techniczny klatki schodowej
4. Szkoła Podstawowa nr 15, ul. Litewska 6, 42-612 Tarnowskie Góry
 - zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny ścian i sufitu w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej
 - zły stan techniczny schodów przy wejściu głównym do placówki

- brak osłon punktów świetlnych
- 5. Szkoła Podstawowa nr 11, ul. Korola 38a, 42-605 Tarnowskie Góry
 - brak osłon punktów świetlnych
 - zły stan techniczny stolarki okiennej
 - zły stan techniczny urządzeń sanitarnych
 - zły stan sanitarno-higieniczny ścian w szatni
- 6. Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Szymały 36, 41-922 Radzionków
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
 - zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny podłóg oraz ścian w szatni dla dzieci
- 7. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Słowackiego 34, 42-600 Tarnowskie Góry
 - brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania w pomieszczeniach przedszkola
 - zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny ścian w sali gimnastycznej i gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej
- 8. Zespół Szkół Ogólnokształcących, ul. Gliwicka 6, 42-674 Zbrostawice - Kamieniec
 - brak osłon punktów świetlnych w placówce
- 9. Publiczne Gimnazjum nr 2, ul. Wyspiańskiego 3, 42-600 Tarnowskie Góry
 - zły stan techniczny podłóg w salach zajęć i sali gimnastycznej
 - zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny ścian i sufitów w sali gimnastycznej oraz w szatni uczniowskiej
 - brak osłon punktów świetlnych
- 10. Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Wyspiańskiego 1, 42-600 Tarnowskie Góry
 - brak osłon punktów świetlnych
 - zły stan sanitarno - higieniczny i techniczny ścian i sufitów w placówce

Ponadto, podobnie jak w roku ubiegłym, wydano 17 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń wydanych w latach wcześniejszych.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 5 decyzji wydanych w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu do 2014r. uległa zdecydowanemu zmniejszeniu. Wykonano w całości decyzję w:

- Szkoła Podstawowa w Przezchlebiu, ul. Szkolna 46 – zapewniono prawidłową nawierzchnię dojścia do placówki,
- Gimnazjum w Radzionkowie, ul. Krzywa 18 – odmalowano salę gimnastyczną,
- Szkoła Podstawowa nr 10 w Tarnowskich Górach, ul. Kochanowskiego 15 - zapewniono właściwą stolarkę okienną na korytarzach oraz doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ściany i podłogę w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- Szkoła Podstawowa w Kamieńcu, ul. Gliwicka 6 – odmalowano ściany i sufity w pomieszczeniach placówki,
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Tarnowskich Górach, ul. Leśna 23 – doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczenie sanitarne dla klas młodszych.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Miasteczku Śląskim wybudowano nowy blok sportowy wraz z pełnym węzłem sanitarnym.

We wszystkich placówkach szkolnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów oraz odpowiednią ilość środków higieny osobistej.

W czasie przeprowadzonych kontroli kompleksowych oceniono szkoły podstawowe pod kątem warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 5,6-letnich. W miarę możliwości i potrzeb placówki zapewniają właściwą infrastrukturę i prawidłowe wyposażenie pomieszczeń dostosowane do potrzeb 5,6-latków. Stan sanitarno-higieniczny w tym zakresie nie budzi zastrzeżeń, natomiast w zakresie stanu technicznego w placówkach stwierdzano często brak możliwości wydzielenia oddzielnych ciągów komunikacyjnych, tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów.

Przedszkola i inne formy

W 2015r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego były 54 przedszkola, w tym 21 na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W roku sprawozdawczym pozytywnie zaopiniowano:

- Niepubliczne Przedszkole „Topolino” w Nakle Śląskim, przy ul. Dworcowej 12a
- Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi „Uniwersytet Przedszkolaka” w Tarnowskich Górach, przy ul. Pogodnej 3.

Nowe placówki spełniają wysokie standardy stanu sanitarno-higienicznego, technicznego i wyposażenia.

W roku sprawozdawczym rozbudowano Przedszkole w Ożarowicach o dodatkowe pomieszczenia zwiększając liczbę oddziałów przedszkolnych.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 31 przedszkoli, liczba ta uległa zwiększeniu. Wydano 6 nowych decyzji administracyjnych zarządzających - liczba tych decyzji uległa zwiększeniu. Decyzje te dotyczyły:

1. Przedszkole Miejskie nr 17 „Bajkowe Wzgórze”, ul. Norweska 2, 42-612 Tarnowskie Góry
 - nieprawidłowe przechowywanie pościeli
 - usunięcie zbędnych przedmiotów z miejsca przechowywania leżaków i pościeli
2. Przedszkole Miejskie nr 21, ul. Opolska 59, 42-600 Tarnowskie Góry
 - meble edukacyjne niedostosowane do zasad ergonomii
3. Przedszkole nr 20, ul. Morcinka 7, 42-612 Tarnowskie Góry
 - zły stan techniczny ogrodzenia placówki
 - zły stan techniczny podłóg i instalacji wod-kan w pomieszczeniach sanitarnych dla dzieci
4. Przedszkole nr 6, ul. Bema 1, 42-600 Tarnowskie Góry
 - brak mebli edukacyjnych dostosowanych do zasad ergonomii
5. Przedszkole nr 4, ul. Sienkiewicza 5, 42-600 Tarnowskie Góry
 - brak mebli edukacyjnych dostosowanych do zasad ergonomii
6. Publiczne Przedszkole nr 2 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym, ul. Harcerska 5, 42-610 Miasteczko Śląskie
 - brak osłon na grzejnikach c.o.

Dla 5 placówek wydano decyzje prolongujące - zmieniające termin wykonania zarządzeń. Liczba prolongat w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zmniejszeniu.

W roku sprawozdawczym wykonano 2 decyzje administracyjne wydane w latach poprzednich, i tak:

1. Przedszkole nr 4 w Radzionkowie, ul. Kuźaja 15 - zapewniono osłony na grzejnikach c.o.,

2. Przedszkole nr 17 w Tarnowskich Górach, ul. Norweska 2 – zapewniono właściwe warunki przechowywania pościeli dzieci.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. Większość placówek posiada place zabaw wyposażone w nowy sprzęt z certyfikatami. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw.

W większości przedszkoli w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

W porównaniu do roku ubiegłego zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek wyposażanych w nowy sprzęt i wyposażenie z certyfikatami.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 8 żłobków, w tym 2 kluby malucha. Skontrolowano 4 obiekty, w których stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-higieniczny. Wydano 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zarządzenia w zakresie zapewnienia prawidłowej nawierzchni dojścia do placówki dot. Żłobka Publicznego nr 1 w Tarnowskich Górach, przy ul. Wyszyńskiego 135. W porównaniu do roku ubiegłego liczba decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń utrzymuje się na stałym poziomie.

Podobnie jak w roku ubiegłym utworzono 1 nową placówkę, na którą wydano pozytywną opinię sanitarną tj. Klub Dziecięcy „Topolino” w Nakle Śląskim, przy ul. Dworcowej 12a.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

Świetlice Środowiskowe

W 2015r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe, z tego 2 w Tarnowskich Górach i 1 w mieście Kalety. Skontrolowano 1 świetlicę środowiskową. Podobnie jak w roku 2014 w skontrolowanej placówce nieprawidłowości nie stwierdzono.

Warsztaty Terapeutyczne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 warsztaty terapii zajęciowej tj.

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach –Drutarni,
- Zespół Dziennych Ośrodków Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczych i Rehabilitacyjnych dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Radzionkowie,
- Warsztaty terapii Zajęciowej w Salezjańskim Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach.

Skontrolowano dwa z nich – stan sanitarno-techniczny placówek wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2015r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie:
- 12 oddziałów w 5 przedszkolach, zmierzono 224 dzieci, z tego 46 dzieci w 4 oddziałach siedziało w niedostosowanych do wzrostu meblach,

- 3 oddziały w przedszkolu w zespole szkół, zmierzono 44 dzieci, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek oraz dzieci objętych oceną w w/w zakresie.

W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym zwiększyła się liczba wydanych decyzji zarządzających w zakresie prawidłowego dostosowania stanowisk pracy dzieci do zasad ergonomii.

Wydano 3 decyzje administracyjne zarządzające na wyposażenie sal zajęć w meble z certyfikatami, dostosowane do zasad ergonomii w:

- Przedszkolu nr 21 w Tarnowskich Górach, przy ul. Opolskiej 59,
- Przedszkolu nr 4 w Tarnowskich Górach, przy ul. Sienkiewicza 5,
- Przedszkolu nr 6 w Tarnowskich Górach, przy ul. Bema 1.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty w miarę potrzeb.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli w 2015r. w wytypowanych 25 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów, podłóg w salach gimnastycznych:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Tarnowskich Górach,

- Gimnazjum nr 2 w Tarnowskich Górach.

W 2015r. prolongowano 1 decyzję administracyjną wydaną w latach wcześniejszych, dotyczyła zapewniania prawidłowej nawierzchni boiska w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Tarnowskich Górach

W bieżącym roku sprawozdawczym wyegzekwowano 1 decyzję wydaną w latach wcześniejszych - w Gimnazjum w Radzionkowie odmalowano ściany i sufity w sali gimnastycznej.

Pomimo zapewnienia w większości placówek możliwości korzystania przez uczniów z natrysków młodzież sporadycznie korzysta z tych urządzeń po zajęciach z wychowania fizycznego.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry.

Wszystkie szkoły posiadają boiska lub teren rekreacyjny trawiasty.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w prawidłowe meble edukacyjne oraz w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony przed nadmiernym nasłonecznieniem. Pracownie posiadają prawidłowe osłony na punktów świetlnych niepowodujące efektu olśnienia. Stanowiska komputerowe ustawione są z zachowaniem odległości między sąsiadującymi monitorami, pracownie są wyposażone w wymagane regulaminy korzystania z pracowni komputerowych. Stan sanitarno-higieniczny zarówno w 2014, jak i w 2015r. nie budził zastrzeżeń i w żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych):

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2014, jak i 2015 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Substancje i preparaty chemiczne używane w czasie zajęć praktycznych z chemii są prawidłowo przechowywane, pojemniki prawidłowo oznakowane. Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki aktualne, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczech pracowni. Na wyposażeniu pracowni chemicznych znajdują się apteczki pierwszej pomocy. W pracowniach zapewniono umywalki z bieżącą wodą. Stwierdzono, że podobnie jak w roku ubiegłym niewielka liczba szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zajęcia z chemii prowadzi w formie pokazu przeprowadzanego przez nauczyciela chemii. Większość szkół realizuje wyłącznie zajęcia z chemii w formie teoretycznej. Stan bieżącej czystości na zapleczech pracowni chemicznych prawidłowy.

Na Gimnazjum nr 4 w Tarnowskich Górach wydano decyzję administracyjną na zły stan techniczny podłogi na zapleczu pracowni chemicznej.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach, kontrolą objęto również gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W jednej z placówek tj. Szkole Podstawowej nr 10 w Tarnowskich Górach wydano decyzję zarządzającą na zły stan techniczny podłogi - decyzja została wykonana w roku sprawozdawczym. W 2 placówkach wydano decyzje administracyjne na zły stan sanitarno-higieniczny ścian i sufitów w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, zarządzenia zrealizowano w roku sprawozdawczym - dotyczy Szkoły Podstawowej nr 10 w Tarnowskich Górach oraz Szkoły Podstawowej nr 15 w Tarnowskich Górach. W pozostałych placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Na wniosek dyrektorów szkół ze środków finansowych subwencji oświatowej wszystkie gabinety zostały wyposażone w nowy sprzęt medyczny i wyposażenie zgodnie z obowiązującymi wymogami.

Zgodnie z wytycznymi Departamentu Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia pielęgniarki szkolne po uzyskaniu zgody od rodziców w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dokonują obowiązkowych przeglądów czystości skóry głowy uczniów z częstotliwością minimum raz w ciągu roku szkolnego i dodatkowo w miarę potrzeb.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2015r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 22 turnusy wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 6 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania, w tym 1 wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻ i PU w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 426 dzieci i młodzieży. W 6 placówkach prowadzono dożywianie dla dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2015” zgłoszonych zostało 42 turnusy letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz 15 w formie wyjazdowej w placówkach sezonowych i w obiektach całorocznych usług hotelarskich. W czasie trwania turnusów skontrolowano 17 placówek. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 591 dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2014 zwiększyła się liczba turnusów wypoczynku letniego, w związku z czym przeprowadzono więcej kontroli sanitarnych.

W roku sprawozdawczym wykonano w całości decyzję administracyjną nałożoną na - Ośrodek Jeździecki w Zbrosławicach, ul. Wolności 28 – doprowadzono do właściwego stanu technicznego stolarkę okienną w pomieszczeniach, w których przebywają dzieci.

W pozostałych placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2015r. zgłoszono 6 interwencji w następujących placówkach:

1. Przedszkole Niepubliczne „Bajkowy Zameczek” w Tarnowskich Górach, przy ul. Broniewskiego 27 - interwencja dot. wszawicy. Kontrola placówki w dniu 15.01.2015r. wykazała, że dyrektor placówki podjął działania proceduralne zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia – interwencja niezasadna.

2. Gminne Przedszkole nr 2 w Wieszowic - interwencja dot. wszawicy. Kontrola placówki w dniu 18.02.2015r. wykazała, że dyrektor podjął działania proceduralne zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia – interwencja niezasadna.

3. Szkoła Podstawowa nr 9 w Tarnowskich Górach - interwencja dot. wszawicy. Kontrola placówki w dniu 20.02.2015r. wykazała, że dyrektor podjął działania proceduralne zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia – interwencja niezasadna.

4. Szkoła Podstawowa nr 1 w Miasteczku Śląskim, ul. Dworcowa 5 – interwencja dot. braku dostępu do toalet. W dniu 28.05.2015r. przeprowadzono kontrolę, która nie wykazała nieprawidłowości – interwencja niezasadna.

5. Przedszkole Niepubliczne „Best Star Academy”, ul. Legionów 37c – anonimowa interwencja dot. zbyt dużej ilości dzieci w przedszkolu. W dniu 07.09.2015r. przeprowadzono kontrolę, która nie wykazała nieprawidłowości – interwencja niezasadna.

6. Przedszkole nr 17 „Bajkowe Wzgórze” w Tarnowskich Górach, ul. Norweska 2 – interwencja dot. wszawicy. W dniu 08.09.2015r. przeprowadzono kontrolę, która nie wykazała nieprawidłowości – interwencja niezasadna.

Wnioski:

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie.

Istnieje konieczność dalszego szerzenia profilaktyki zdrowotnej w placówkach oświatowo-wychowawczych w zakresie przeciwdziałania szerzenia się chorób pasożytniczych (wszawica, świerzby) z uwagi na częste zgłaszane w tym zakresie interwencje.

W roku 2015 wykonano w całości 8 decyzji administracyjnych zarządzających wydanych w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2014r. realizacja zarządzeń zmniejszyła się.

Wydano 16 nowych decyzji administracyjnych. W porównaniu do 2014r. liczba ta uległa znacznemu zwiększeniu. Wydano 22 decyzje zmieniające termin wykonania – w porównaniu do roku ubiegłego ilość decyzji prolongowanych utrzymuje się na stałym poziomie.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 394 obiekty o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych,
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na rtęć i jej związki;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników,
- kontrola warunków i higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i produktów biobójczych,
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2015 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 114 obiektów, w których przeprowadzono 144 kontrole. W 41 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- Braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- Braku rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- Nie poinformowania pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;

- Braku informacji na stanowiskach pracy dot. aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- Przekroczeń NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy powyżej dopuszczalnych norm;
- Braku sporządzania programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Zapewnienia prawidłowej wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy;
- Zapewnienia prawidłowej temperatury w pomieszczeniach pracy;
- Udrożnienia kanalizacji ściekowej w urządzeniach higienicznosanitarnych;

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Braku aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki;
- Braku udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Nie poinformowania Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych o wprowadzaniu do obrotu mieszanin niebezpiecznych (stwarzających zagrożenie);
- Braku odpowiednich ochron indywidualnych dróg oddechowych.

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Braku uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego;
- Braku rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Braku rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Braku przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Braku rejestru prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Braku uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Braku informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym-

przekazywana właściwemu PWIS niezgodnie z obowiązującym wzorem-§ 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 41 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2015 r. w 4 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim - substancje chemiczne: kadm i ołów,
- HSW Odlewnia Sp. z o.o. Tarnowskie Góry – hałas, pyły zaw. SiO₂,
- Zakłady Aparatury Chemicznej „Chemet” S.A. Tarnowskie Góry-hałas,
- Fabryka Maszyn i Urządzeń „TAGOR” S.A. Tarnowskie Góry –hałas,
- „QUINTO” Radzionków, ul. Objazdowa 5-9 – hałas,
- „GEKOPLAST” S.A. Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13 - hałas

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze skontrolowano 10 obiektów. W 9 obiektach stwierdzono uchybienia w zakresie braku spisu i kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia i rejestru badań i pomiarów, przekroczenia NDN i NDS czynników szkodliwych w środowisku pracy, braku oceny ryzyka zawodowego, niewłaściwego stanu sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, braku rejestru prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia, nie wyznaczenia i przeszkolenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. W ślad za tym wydano 9 decyzji administracyjnych zarządzających.

W ramach nadzoru w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na rtęć i jej związki skontrolowano 3 obiekty. W 1 obiekcie stwierdzono uchybienia w zakresie: nieodpowiedniego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń pracy

oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych. W ślad za tym wydano 1 decyzję administracyjną zarządzającą.

W ramach współpracy z Urzędem Celnym – Port Lotniczy K-cie Pyrzowice w roku bieżącym wydano 1 opinię w sprawie spełnienia przez produkty (liquidu do e-papierosów) wymagań bezpieczeństwa w zakresie przepisów prawnych dotyczących wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych olejków do e-papierosów.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajduje się podmiot odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktów biobójczych - firma: „Biotimex” S.C. Maria Zając, Marek Kisiel w Krupskim Młynie ul. Zawadzkiego 9, będący producentem środków do dezynfekcji wanien do hydromasażu, wody basenowej. Obiekt znajduje się pod stałym nadzorem sanitarnym w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty: ZPUH „Centrochem” Kotula Sp. J. ul. Zagórska 159 i Przedsiębiorstwo Obrotu Produktami Chemii i Metalurgii PROMECH ul. Zagórska 167, zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia oraz sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

Strategicznymi podmiotami będącymi producentami na terenie powiatu tarnogórskiego są zakłady: NITROERG Spółka Akcyjna 43-150 Bieruń, Plac Alfreda Nobla 1; Oddział 42-693 Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 1. Przedmiotem działalności spółki jest produkcja materiałów wybuchowych, produkcja chemikaliów nieorganicznych, produkcja wyrobów chemicznych, produkcja urządzeń i maszyn, sprzedaż hurtowa wyrobów, działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn, towarowy transport drogowy pojazdami specjalistycznymi i uniwersalnymi. Ponadto wykonywane są prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk chemicznych, prowadzone są składy materiałów wybuchowych pod ziemią i zakładach górniczych oraz unieszkodliwiane są odpady. Kontrolowane przedsiębiorstwo w systemie REACH pełni funkcję producenta, importera i dalszego użytkownika. Liczba wstępnych rejestracji przekazanych do ECHA- (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 zarejestrowanych substancji – trójnitrorezorcyna, siarczan amonu (VI), azotan V potasu, azotan 2-etyloheksylowy, azydek ołowiu, nitrogliceryna (1,2,3 propanotriol), nitroglikol, siarczan VI potasu, azotan amonu.

Dokonano rejestracji właściwej dla 3 substancji: nitrogliceryny, nitroglikolu, azotanu 2-etyloheksylowego w ramach zawartego konsorcjum (data rejestracji 2010r.). Termin rejestracji właściwej azotanu amonu (31.05.2018r.). Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych - siarczan amonu, termin rejestracji właściwej przypada na 31.05.2018r. Kwas siarkowy, kwas azotowy wyodrębniono w procesie denitracji kwasów odpadów po produkcji azotanów alkoholi i są zarejestrowane przez ich wytwórcę (ZA Tarnów).

Produkowany azotan 2-etyloheksylowy (nitroce) eksportowany jest do krajów skandynawskich, Rosji i na Białoruś. Kontrolowany zakład jest importerem substancji: 4-azotan pentaetrylu (pentryt) ze Szwajcarii. Pracodawca przekazuje na bieżąco informacje Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych o mieszaninie niebezpiecznej lub mieszaninie stwarzającej zagrożenie wytwarzanej w zakładzie.

Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. 42-610 Miasteczko Śląskie, ul. Hutnicza 17. Kontrolowane przedsiębiorstwo w systemie REACH pełni funkcję producenta i dalszego użytkownika. Przedsiębiorstwo jest producentem substancji w postaci własnej: cynk, spiek cynkowo-ołowiowy półprodukt wyodrębniony w miejscu wytwarzania (nie wprowadzany do obrotu) - substancja UVCB, ołów, kadm, metal Dore (zawiera ok. 98 % srebra) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kamień miedziowy (zawiera ołów i miedź) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kwas siarkowy, gips, żużel granulowany- produkt substancja UVCB. Huta Cynku jest członkiem europejskich konsorcjów zapewniających aktualizację danych niezbędnych do przekazania do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) W skład konsorcjum wchodzi: konsorcjum cynkowe (cynk, spiek, żużel, konsorcjum kadmowe (kadm), konsorcjum metali szlachetnych (metal Dore). Liczba rejestracji wstępnych wynosi 10, właściwych rejestracji przekazanych do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 (*stop ołowiowo-cynowy -termin rejestracji właściwej przypada na 2018r.*).

Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych.

Przeprowadzono 11 kontroli w zakresie wprowadzania produktów umieszczonych w systemie RAPEX w sklepach ogólnobudowlanych, sklepach rowerowych. Na stanie obiektów nie odnotowano produktów umieszczonych w systemie RAPEX. Poinformowano kierownictwo iż, w/w produkty naruszają wymagania przepisów (załącznik XVII rozporządzenia REACH) stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, zawierają niedozwoloną ilość chloroformu i toluenu (norma <0,1%), nie mogą być przeznaczone do powszechnej sprzedaży.

Przeprowadzono 4 kontrole u dystrybutorów w zakresie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych, w tym produktów biobójczych i detergentów. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań są spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk. Na oznakowaniu opakowania produktów biobójczych podana została tożsamość wszystkich substancji czynnych i ich stężenia w jednostkach masy, numery pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2015r. poz. 1926). Informacje podane na oznakowaniu opakowania kontrolowanych detergentów spełniają wymogi - rozporządzenia nr 648/2004/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. Urz. UE L 104 z 8.4.2004, str. 1 ze zm.).

Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelnie podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (jedn. tekst Dz.U z 2015 r., poz.1203). Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych.

Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują, aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010 ze zm) oraz zgodny z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015r. (Dz.U.UE.L.2015.132.8 z dnia 2015.05.29) - dla substancji i mieszanin wprowadzonych po 01 czerwca 2015r. Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie u dostawców są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.). lub rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin (jedn. tekst: Dz.U.2015. poz. 450).

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzi działalność 29 zakłady, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, benzydynę, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, chromian potasu, dichromian potasu, wodzian hydrazyny, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, tlenki niklu, arsenu III tlenek (arszenik), fenoloftaleina, tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, tlenek etylenu, smoły węglowe, paki węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, chloroform, bromian potasu, kobaltu chlorek, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi

W ramach współpracy z Policją przeprowadzono 27 kontroli w zakresie zapobiegania wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz 20 wizytacji w celu monitorowania obiektów zamkniętych. Na terenie powiatu tarnogórskiego kontrole przeprowadzono w sklepie „Magic Blow Śmieszne Rzeczy” przy ul. Rynek 17 Przesmyk, w trakcie których stwierdzono wprowadzanie do obrotu tzw. „dopalaczy” przez firmy: Kubi Company z Pabianic, PJK Development oraz PJK Management z Poznania. Zabezpieczone produkty zostały przebadane przez Laboratorium Toksykologiczne „ToxLab” Sp. z o.o. z Katowic celem identyfikacji substancji zawartych w pobranych próbach środków zastępczych. Badania wykazały, iż substancje te wykazują działanie psychoaktywne i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Wydano 4 decyzje administracyjne merytoryczne w zakresie zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych (1 decyzja dot. zakazu wprowadzania do obrotu zabezpieczonych produktów do czasu przeprowadzenia badań toksykologicznych, 3 decyzje dot. zakazu wprowadzania do obrotu produktów, w których stwierdzono obecność substancji psychoaktywnych). Każda ze stron prowadząca działalność w w/w obiekcie została obciążona karą pieniężną w wysokości 20.000 złotych.

3. Choroby zawodowe

W roku 2015 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 55 ocen narażenia zawodowego. W związku z podejrzeniem choroby zawodowej do PPIS w Bytomiu z prośbą o ocenę zwracały się jednostki orzecznicze oraz Inspektorzy Sanitarni z całego kraju.

PPIS w Bytomiu wydał 17 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 13 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylica płuc (1), alergiczny nieżyt nosa (1), obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (1) oraz choroby zakaźne i ich następstwa (boreliozy) – 1 przypadek.

W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: pyłami zwłókniającymi, hałasem oraz czynnikami biologicznymi (*Borrelia burgdorferi*).

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2014 i 2015

Numer choroby zawodowej i nazwa	2014r.	2015r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz. 1 – następstwo zatrucia tlenkiem węgla, zatrucie ołowiem	1	0
poz.3-pylce płuc	1	1
poz. 12 – alergiczny nieżyt nosa	0	1
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	1	1
poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	5	1
Razem	8	4

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2014 spadła liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 8 na 4). W roku 2015 pojawiły się przypadki, których nie notowano w 2014r., tj. alergiczny nieżyt nosa (poz. 12 - 1 przypadek). W stosunku do 2014r. zmalała ilość stwierdzonych chorób zawodowych, głównie z poz. 26 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (z 8 na 4 przypadki).

3. Interwencje

W 2015r. wpłynął 1 wniosek o podjęcie interwencji dot. nieprawidłowości w zakresie kart charakterystyki i oznakowania liquidów do e-papierosów przez firmę PINK FURY Sp. z o.o. z Tarnowskich Gór. W związku z powyższym przeprowadzono kontrolę, która wykazała, że podmiot odpowiedzialny za sporządzanie kart charakterystyki i oznakowania w/w produktów znajduje się poza terenem nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu. Wniosek o podjęcie interwencji został przekazany do właściwego PPIS.

Wnioski:

1. Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. U pracodawców zauważalna jest większa świadomość zagrożeń występujących na stanowiskach pracy. Bardziej respektowane są przepisy prawne dotyczące warunków higieniczno-sanitarnych związanych z działalnością zakładu. Pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwie występujące w środowisku pracy.
3. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie co w latach ubiegłych.
4. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest spadek liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
5. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.
6. Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (jedn. tekst Dz.U z 2015 r., poz.1203), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.
7. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym 2015r. przeprowadzono szereg kontroli, które w istotny sposób ograniczyły zjawisko wprowadzania do obrotu tzw. dopalaczy. Sklep znajdujący się na terenie powiatu tarnogórskiego uległ zamknięciu.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożeń i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywienia-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Pickary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrośławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówce, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Powiat tarnogórski swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 64 252,71 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest ok. 74 % powierzchni terenu powiatu tarnogórskiego.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 1 opinię (negatywną) w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - dotyczącą zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- b. 12 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 1 dot. studium oraz 11 dot. planów,
- c. 16 opinii (pozytywnych) w sprawie opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w tym: 3 dot. studium oraz 13 dot. planów.

Dla powiatu tarnogórskiego zaopiniowano:

Ad a. na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla:

- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód” (negatywnie),

Ad b. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla:

- projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radzionków
- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry: Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”, w dzielnicy Stare Tarnowice w rejonie ulic: Bałtyckiej i Łanowej w Tarnowskich Górach,
- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry: Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”, w dzielnicy Śródmieście - Centrum w rejonie ulic: Szybów, Małej, Szczęść Boże, S. Staszica w Tarnowskich Górach,
- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry: Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”, w dzielnicy Stare Tarnowice w rejonie ulic: Francuskiej, Włoskiej, G. Morcinka, Saperów, Fińskiej, W. Janasa, Donieckiej, Pyskowskiej w Tarnowskich Górach,
- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry: Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”, w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne rejonie ulic: Świctlanej, Parkowej, L. Staffa, Małej, A. Puszkina, Kopalnianej w Tarnowskich Górach,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Zagórskiej w Tarnowskich Górach,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach w rejonie ulicy Bolesława Śmiałego,

- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Strzybnica i Rybna w Tarnowskich Górach w rejonie ulic Grzybowej, K. Pułaskiego, 11-go Listopada, Raclawickiej, J. Tuwima i Laryszowskiej,
- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód”,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nr 1 położonego przy ul. Księżogórskiej, dla obszaru nr 2 położonego przy ul. Orzechowskiej i ul. Holewiny oraz dla obszaru nr 3 położonego przy ul. 27 Stycznia w Radzionkowie
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic Bocznej, Kasztanowej i Wiejskiej w Brynku,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec w południowo – zachodniej części sołectwa Orzech,

Ad c. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie,
- projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krupski Młyn,
- projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówce,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w rejonie ulic: Bałtyckiej i Łanowej w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Śródmieście – Centrum w rejonie ulic: Szybów, Małej, Szczęść Boże, S. Staszica w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w rejonie ulic: Francuskiej, Włoskiej, G. Morcinka, Saperów, Fińskiej, W. Janasa, Donieckiej, Pyskowickiej w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne w rejonie ulic: Światlanej, Parkowej, L. Staffa, Małej, A. Puszkina, Kopalnianej w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, w rejonie ul. Bolesława Śmiałego,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Strzybnica i Rybna w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Grzybowej, K. Pułaskiego, 11 – go Listopada, Raclawickiej, J. Tuwima i Laryszowskiej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglin Wschód,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim obejmującego zachodnią część Huty Cynku „Miasteczko Śląskie”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA położonego w Miasteczku Śląskim,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nr 1 położonego przy ul. Orzechowskiej, dla obszaru nr 3 położonego przy ul. J. Kuźaja oraz dla obszarów nr 5 i nr 6 położonych przy ul. Z. Nałkowskiej w Radzionkowie,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru północno-zachodniego sołectwa Szałsza,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic Bocznej, Kasztanowej i Wiejskiej w Brynku.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Uzgodniono pozytywnie 1 wniosek Wójta Gminy Świerklaniec dotyczący tego zagadnienia dla inwestycji pn: „Budowa budynku mieszkalno – usługowego”.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- a. 25 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2015 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,

- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe - 40 %, kolejną grupę stanowiły inwestycje drogowe - 20 % oraz inwestycje związane z gospodarką odpadami - 13 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, obiekty żywieniowo-żywnościowe, stacje paliw, obiekty handlowo-usługowe, inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką oraz inne.

Ad. 4 W roku 2015 uzgodnionych zostało 14 dokumentacji projektowych (pozytywnie), natomiast w 2014 roku liczba ta wynosiła 17.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe - 43 % oraz zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej - 36 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły obiekty ochrony zdrowia, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową oraz inne.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 103 stanowiska odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 96 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 7 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2014 r. liczba ta wynosiła 79 opinii sanitarnych oraz 13 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 46 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe - 36 %, obiekty ochrony zdrowia - 17 % oraz zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej i inne - po 9 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty przemysłowe, obiekty handlowo-usługowe, obiekty wychowania i nauczania, sportu i rekreacji, hotelarsko - turystyczne, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową oraz drogowe.

W 2015 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 100 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2015 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców powiatu.

Porównując rok 2015 i 2014 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 11 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej, w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy. W roku 2015r. w powiecie tarnogórskim, przeprowadzono 16 wizytacji w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 43 narady dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono :

- 10 akcji profilaktycznych
- 3 konkursy - opracowano regulaminy konkursów (konkurs wokalny: „Przedszkolacy super śpiewacy”, konkurs plastyczny: pt. „Drogi przenoszenia HIV” i konkurs fotograficzny: pt. „Stop nałogom nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”),
- warsztaty nt. antytytonizmu w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie dla uczniów.
- warsztaty nt. dopalaczy w szkołach gimnazjalnych dla uczniów w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”

W roku szkolnym 2014/2015 oraz 2015/2016 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE:

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2014/2015 program realizowany był w 28 szkołach. W roku szkolnym 2015/2016 chęć udziału w niniejszym programie wyraziła jedna placówka. Łącznie program

realizuje 29 szkół. Dla szkoły, która zgłosiła swój udział po raz pierwszy, zaplanowane jest szkolenie w miesiącu marcu.

Zasadnicze działania:

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu połączone z dystrybucją materiałów.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach. Przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzono sprawozdania z realizacji za rok 2014/2015 i przesłano do WSSE Katowice.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015.
- Przedstawiono ofertę programową nowym szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej edycji.
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały.
- Przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do gimnazjów, zachęcając ich do udziału.

Wnioski: Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu, to mała liczba materiałów edukacyjnych, brak nowych form, późne dostarczenie materiałów do kolejnych edycji programu. W roku szkolnym 2015/2016 koordynatorzy szkolni do końca lutego nie otrzymali materiałów edukacyjnych, ponieważ nie dotarły one jeszcze do PSSE Bytom.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2015

Działania podjęte w 2015 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

W związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Papierosa, Światowego Dnia Rzucenia Palenia Tytoniu, podjęto następujące działania:

- Przeprowadzono narady, w związku z obchodami Światowego Dnia bez Papierosa i Światowego Dnia Rzucenia Palenia
- Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, przeprowadzano pomiary stężenia tlenu w wydychanym powietrzu u 121 osób.
- Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób,
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach, Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników PSSE w Bytomiu w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Cel programu :

- Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń,
- Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2014/2015 program realizowany był w 34 przedszkolach z powiatu tarnogórskiego, natomiast w roku szkolnym 2015/2016 program realizują 32 przedszkola z powiatu tarnogórskiego.

Zasadnicze działania:

- Przygotowano i przeprowadzano indywidualne szkolenia- narady dla nowych przedszkolnych koordynatorów programu.
- Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
- Pozyskano kredki.
- Włączono się do współorganizacji festiwalu przedszkolnej piosenki o zdrowiu „Przedszkolacy super śpiewacy”.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach, przeprowadzono 8 wizytacji programowych.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu za 2014/2015r i przesłano do WSSE Katowice.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015.

Wnioski: Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów, jednak ze względu na zbyt długi okres jego kontynuacji - VIII edycja i braku nowych form, materiałów koordynatorzy często robią przerwę rok-dwa w jego realizacji.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to:

- Uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- Kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- Uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia,
- Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem,

W roku szkolnym 2014/2015 program realizowało 16 szkół podstawowych, natomiast w roku szkolnym 2015/2016 program realizuje 6 szkół podstawowych.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach przedszkolnych, przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzenie sprawozdania z realizacji programu 2014/2015r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015.
- Wysłano pisma informacyjne zachęcające do realizacji programu w roku szkolnym 2015/2016.

Wniosek: Program bardzo słabo oprzyrządowany jedynie poradnik, dlatego też szkolni koordynatorzy programu rezygnują z jego realizacji.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe to:

- Integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia,
- Ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza,
- Przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy,
- Uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami,
- Uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2014/2015 był realizowany w 26 szkołach gimnazjalnych i podstawowych.

W roku szkolnym 2015/2016 realizowany jest tylko w 3 placówkach.

Zasadnicze działania:

- Przedstawiono ofertę programową szkołom.
- Przygotowano i przeprowadzano warsztaty o tematyce antynikotynowej dla uczniów w szkołach gimnazjalnych.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2014/2015r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015.
- Wysłano pisma informacyjne zachęcające do realizacji programu w roku szkolnym 2015/2016.

- Dystrybuowano materiały edukacyjne do placówek, które były zainteresowane materiałami.
- Przeprowadzono warsztatów antytytoniowych w szkołach wśród uczniów.

Wniosek: Program bardzo słabo oprzyrządowany. Do dyspozycji szkolnego koordynatora tylko poradnik dlatego, aby zachęcić do realizacji programu wprowadzono warsztaty w II semestrze roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016r nt. antynikotynizmu dla zainteresowanych szkół.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Podjęte działania to:

- Przeprowadzono 4 narady w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS”, „Jeden test dwa życia” oraz dostarczano materiały oświatowo-edukacyjne.
- Przygotowano i przeprowadzono akcję walentynkową w Domu Kultury „Karolinka” w Radzionkowie. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przygotowali punkt informacyjny z materiałami, zadbali o wystrój adekwatny do święta. Każdy zainteresowany otrzymał materiały edukacyjno – informacyjne związane z tematyką bezpłatnego testowania w kierunku HIV i AIDS (podkładki pod kubki, zakładki, kartki walentynkowe). W akcji wzięło udział 60 osób.
- Przekazano do mediów informację na temat obchodów Święta zakochanych 14 luty i Światowego Dnia AIDS –notki prasowe.
- Podczas „Dni Otwartych Urzędu Miejskiego” w Tarnowskich Górach, pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przygotowali punkt informacyjny z materiałami, gdzie każdy zainteresowany otrzymał materiały edukacyjno – informacyjne związane z tematyką HIV i AIDS.
- Współorganizowano z Oddziałem Rejonowym PCK Bytom, Miejską Biblioteką Publiczną konkurs plastyczny pt. „Drogi przenoszenia HIV”. Do konkursu wpłynęło 19 prac z szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Czynnie uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2015r. z Rejonowym Zarządem PCK Bytom, gdzie prezentowano materiały edukacyjne w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.
- Dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjnych wśród zainteresowanych osób.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2014/2015 program był realizowany w 16 szkołach ponadgimnazjalnych.

W roku szkolnym 2015/2016 do jego realizacji przystąpiło kolejnych 10 szkół ponadgimnazjalnych. Łącznie program realizowany jest w 26 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu w szkołach, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowano program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, przeprowadzono 3 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2014/2015r.
- Przedstawiono ofertę programową nowym szkołom.
- Sporządzono wykaz szkół, które nie chcą realizować programu 2015/2016, i które chcą realizować program, przesłano go do WSSE Katowice.

Wnioski: Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. Szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- Przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- Pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

Program był realizowany w roku szkolnym 2014/2015 w powiecie tarnogórskim, w 14 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II, natomiast roku 2015/2016 program jest realizowany w 13 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy nt. profilaktyki WZW B i C, ph. „Podstępne WZW”.
- Powołano komisję konkursową, wyłoniono prace na poziomie powiatowym zgodnie z wytycznymi, następnie przekazano je do WSSE Katowice.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2014/2015r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2015/2016.
- Przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu.
- Pracownicy Sekcji OZ uczestniczyli w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.

- Dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowany jest program.

Wnioski: Program oceniono jako potrzeby chętnie realizowany w szkołach. Do etapu wojewódzkiego Olimpiady ph. „Podstępne WZW” zakwalifikowali się uczniowie z II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna)
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym
- Dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne

W roku szkolnym 2014/2015 program realizowany był w 8 szkołach, natomiast w roku szkolnym 2015/2016 jest realizowany w 5 placówkach.

Zasadnicze działania:

- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach, zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu,
- Dystrybuowano materiały edukacyjnych do szkół gdzie realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania, przeprowadzono 1 wizytacje programu,
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2014/2015.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015, Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2015/2016.

Wniosek Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania
- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgania porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2014/2015 był realizowany w 15 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2015/2016 jest realizowany w 14 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2014/2015r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2014/2015.
- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na jego realizację,
- Zaproszono na szkolenie zorganizowane przez WSSE w Katowicach szkolnych koordynatorów programu.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu, rozdystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne.

Wnioski: Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny.

Żywność na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez właściwe odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej,
- poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczna, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

W roku szkolnym 2014/2015 program był realizowany przez 15 placówek, natomiast w roku szkolnym 2015/2016 realizuje go 19 placówek oświatowych.

Zasadnicze działania:

- Zaproszono placówki do realizacji programu w roku szkolnym 2015/2016.
- Zorganizowano i przygotowano szkolenie połączone z dystrybucją materiałów edukacyjnych dla 7 koordynatorów nowo przystępujących placówek z powiatu tarnogórskiego.
- Przeprowadzono 2 narady w przedszkolach, w związku z wdrożeniem modułu „Klub Zdrowego przedszkolaka”.

Wnioski: Zauważalny wzrost udziału placówek oświatowych w programie, pomimo braku materiałów dla dzieci i uczniów. Brak zainteresowania wśród rodziców warsztatami: „Godzina ze zdrowiem”.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty, skierowany dla uczniów szkół gimnazjalnych.

Cel programu : dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

Zasadnicze działania:

- Zaproszono szkoły do realizacji programu.
- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu (z powiatu tarnogórskiego uczestniczyło 22 koordynatorów z 22 placówek gimnazjalnych zgłoszonych do realizacji w tym programie).
- Do realizacji programu z powiatu tarnogórskiego przystąpiły 3 Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze z Kalet, Krupskiego Młyna oraz Radzionkowa.
- Zaproszono przedstawiciela Komendy Policji w Tarnowskich Górach do udziału w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały programowe.
- Przygotowano i przeprowadzono 2 warsztaty nt. dopalaczy w szkołach gimnazjalnych, w związku z realizacją programu, w których uczestniczyło 95 osób.

Wniosek: Program realizowany jest przez wszystkie placówki gimnazjalne z powiatu tarnogórskiego. W 2016r. będą przeprowadzane wizytacje w placówkach, celem sprawdzenia, jak radzą sobie z wdrożeniem nowego programu w szkołach.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2015r. to:

Akcja edukacyjna pt. „Brązowo, ale czy zdrowo”

Cel -kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego. Podniesienie świadomości, jak i wiedzy na temat procesów zachodzących w organizmie podczas opalania w solarium.

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono 12 porad i nawiązano współpracę z właścicielami ośrodków i wypożyczalni sprzętu wodnego nad zalewem Nakło – Chechło, właścicielami basenów, placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się pólkolonie oraz MOSIR, którzy wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”.
- Nawiązano współpracę z Stowarzyszeniem Górnośląskich Kolei Wąskotorowych w Bytomiu - oplakatowano kolejkę wąskotorową na trasie Nakło-Chechło. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy oraz święta na odcinku : Bytom-Zalew Nakło-Chechło-Miasteczko Śląskie. Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany

zbiornik wodny w powiecie tarnogórskim. Przez okres lipiec-sierpień tego roku podróżowało 9650 osób.

- Nawiązano współpracę ze Świetlicą Środowiskową „Przystań” w Kaletach. W okresie wakacji przygotowano i przeprowadzono akcję profilaktyczną: „Dopalacze-Wypalacze” dla dzieci i młodzieży przez pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej. Na warsztatach poruszono tematykę interwencji nieprogramowej: „Brązowo, ale czy Zdrowo?”. Podczas akcji przeprowadzono krótką pogadankę, gdzie zwrócono uwagę na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania i przebywania na słońcu. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno ze strony dzieci i młodzieży uczestniczącej w warsztatach (25 osób), jak i wychowanków świetlicy.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykoodporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono 3 akcje profilaktyczne, podczas których zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów dla zainteresowanych osób.

Organizacja Światowego Dnia Zdrowia

Hasło – „Z pola na stół –uczyn jedzenie bezpiecznym”.

Grupa docelowa - ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorców produkujących żywność.

Zasadnicze działania:

- Wysłano informacje do lokalnych mediów, w sprawie obchodów i hasła Światowego Dnia Zdrowia 2015.
- Przeprowadzano naradę, w związku z organizacją działań w ramach Światowego Dnia Zdrowia.
- Zorganizowano szkolenie dla przedsiębiorców:
 - w dniu 21.04.2015r. Wolny Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości Tarnowskie Góry uczestniczyło -19 osób.

Organizacja Kampani Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 7 porad, w związku z organizacją kampanii.
- Podczas 4 akcji zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.

- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Kampania społeczna „Mam świadomość jak być zdrowym”

Cele kampanii

- Upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń, w tym krwiopochodnych w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, odnowy biologicznej.
- Poprawa warunków higienicznych w w/w zakładach.
- Uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług.
- Ograniczenie występowania zakażeń krwiopochodnych.

Zasadnicze działania

- Zwrócono się do Starosty powiatu tarnogórskiego o włączenie się w kampanię oraz udostępnienie lub wskazanie sali, gdzie można zorganizować szkolenie.
- Przygotowano i dostarczano osobiście, bądź za pośrednictwem poczty informację o szkoleniu do wybranych zakładów z terenu powiatu tarnogórskiego.
- Zbierano zgłoszenia w formie elektronicznej.
- Zorganizowano szkolenie dla zainteresowanych osób.
- Przygotowano zaświadczenia dla uczestników szkolenia.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem szkolenia.
- Sporządzono sprawozdania z pierwszego etapu kampanii.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem podsumowania II Etapu Kampanii: „Mam świadomość jak być zdrowym”.

Wniosek: W szkoleniach uczestniczyło łącznie 53 osób z 47 zakładów

Akcja edukacyjna „Bezpieczne ferie 2015”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego.

Zasadnicze działania

- Przesłano drogą elektroniczną plakat „Bezpieczne Ferie 2015” do urzędów miast : Radzionków, Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety oraz urzędów gmin : Tworóg, Krupski Młyn, Zbrostawice, Świerklaniec, Ożarówice.
- Przeprowadzono warsztaty profilaktyczne na temat zdrowego odżywiania i bezpiecznego spędzania czasu dla dzieci podczas półkolonii w Szkole Podstawowej Nr 13 w Tarnowskich Górach.
- Sporządzano sprawozdanie z akcji bezpieczne ferie.

Wniosek: Warsztaty przeprowadzono wśród 38 dzieci.

Akcja Dopalacze-wypalacze „środki zastępcze”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-

edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Zasadnicze działania:

- Przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych w celu umieszczenia informacji na swoich stronach internetowych.
- Przeprowadzono narady organizacyjne z partnerami akcji.
- Dystrybuowano materiały dla zainteresowanych osób.
- Zorganizowano akcje, podczas których przeprowadzano testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób, wyeksponowano materiały edukacyjne w widocznym miejscu,
- Prowadzono pogadanki wśród młodzieży, ze szczególnym nasileniem w okresie wakacji.

Wnioski: Akcje bardzo potrzebne, cieszące się zainteresowaniem wśród uczniów, jak i kadry pedagogicznej. Dużym powodzeniem cieszyły się testy w alko i narkogoglach, z których skorzystały 192 osoby.

V Festiwal Piosenki o zdrowiu pt. „Przedszkolacy super śpiewacy”

Cel konkursu:

- Uświadomienie dzieci na potrzebę dbania o własne zdrowie.
- Propagowanie kultury muzycznej wśród dzieci.
- Twórcza wymiana doświadczeń muzycznych wśród dzieci oraz ich opiekunów.
- Kształtowanie umiejętności współzawodnictwa.

Zasadnicze działania

- Przygotowano regulamin i rozesłano go do przedszkoli.
- Przygotowano dyplomy i podziękowania dla uczestników konkursu.
- Przyjmowano zgłoszenia uczestników w formie elektronicznej.
- Pozyskano patronaty i nagrody.
- Sporządzono listę dot. kolejności wystąpienia uczestników.
- Uczestniczono w pracach w komisji konkursowej.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem konkursu.

Regulamin wysłano do wszystkich przedszkoli, które realizowały program pt. : „Czyste powietrze wokół nas”.

Organizacja szkolenia nt.: „Żywnienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty”

Cel Poszerzenie wiedzy nt.: „Żywnienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty”, w związku ze zmianą rozporządzenia.

Ramy czasowe 21.10, 04.11, 12.11, 25.11.2015 r.

Zasadnicze działania;

- Przygotowano i dostarczono informacji o szkoleniu w wersji papierowej do Urzędów Miasta (wydział edukacji) Tarnowskie Góry, Radzionków.
- Zorganizowano 4 szkolenia dla zainteresowanych osób z placówek oświatowych.
- Zbierano zgłoszenia uczestników w formie elektronicznej.
- Przygotowano zaświadczenia dla uczestników.

- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem szkoleń.

Szkolenia cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestniczyło łącznie 76 osób z 50 placówek oświatowych z powiatu tarnogórskiego.

Inne przedsięwzięcia, do których włączyła się w czynna realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej to:

Śląska Wiosna ze Zdrowiem 2015r i Śląski Festiwal Zdrowia połączony z przemarszem różowej wstążeczki

Dzięki współpracy z Radną Sejmiku Śląskiego Barbarą Dziuk możliwe było zorganizowanie ww. akcji

Cel - propagowanie zdrowego stylu życia.

Zasadnicze działania to:

zorganizowano „Miasteczko Zdrowia” w Centrum Handlowy HALA w Tarnowskich Górach, w dniu 30.04.2015r., 10.10.2015r. oraz w Tarnogórskim Centrum Kultury w Tarnowskich Górach w dniu 30.09.2015r., gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i kosmetycznych, natomiast pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Sekcji Promocji Zdrowia WSSE Katowice zorganizowali punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Dla najmłodszych przygotowano kącik rysunkowy -kolorowania obrazków o tematyce zdrowotnej. Dodatkowo podczas Śląskiego Festiwalu Zdrowia połączzonego z przemarszem różowej wstążeczki, wypuszczono balony do nieba jako znak solidarności z chorymi na nowotwory. Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom włączyli się także w akcje organizowane przez PCK „Rejonowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy”, „Olimpiadę Wiedzy o Zdrowiu PCK ” i Wampiriadę oraz dzięki współpracy z pełnomocnikiem Burmistrza Miasta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Tarnowskich Górach, włączyli się w organizację Dni Otwartych Urzędu Miasta w Tarnowskie Góry poprzez organizację stanowiska z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dostępnymi dla każdego zainteresowanego mieszkańca. Przeprowadzano również pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu głównie dla osób palących papierosy.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice,
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań,

- pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, broszur, gadżetów, pism na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie tarnogórskim realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Inspekcji Sanitarnej szkoły realizują programy proponowane przez Inspekcję Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach oraz zbyt późne otrzymanie materiałów z WSSE Katowice niezbędnych do realizacji programu. Materiały w formie elektronicznej przesyłane do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczane na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2015 była zadowalająca.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów i nagród. Władze Miast i Gmin chętnie włączali się w akcje profilaktyczne i w miarę swoich możliwości wspierali gadżetami i nagrodami konkursy organizowane przez PPIŚ w Bytomiu. Chętnie zamieszczali na stronach internetowych informacje w formie elektronicznej oraz pomagali przy organizacji akcji profilaktycznych. Organizowane konkursy, warsztaty niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano iż, zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno-edukacyjne czy też wykonać testy w alko i narkogoglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklaroowało chęć zerwania z nałogiem.

W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba jest ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badan Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoż, przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. W roku ubiegłym w ramach doskonalenia Systemu Zarządzania rozszerzył zakres akredytowanych metod w obszarze badań mikrobiologicznych żywności o dodatkowe matryce produktów oraz uaktualnił zakres badań mikrobiologicznych wody dostosowując zapisy w zakresie do wymaganego obszaru prawnego. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań, co owocuje brakiem niezgodności na auditach zewnętrznych.

a) Sekcja Badań Wody w 2015 roku przeprowadziła badania :

- wody wodociągowej i przeznaczonej do spożycia : przebadano 225 próbek
- wody z basenów kąpielowych : przebadano 221 próbek
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 175 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 13.11.2015 (Dz. U. 2015 poz. 1989). Oznaczane były : bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotyny, azotany, żelazo, mangan, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, fosforany. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę gronkowców koagulazo-dodatnich, bakterie *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów.

W odniesieniu do ubiegłego roku odnotowano nieznaczny spadek w ilości przeprowadzonych badań.

b) Sekcja Badań Żywności w 2015 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

W ramach urzędowej kontroli zgodnie z rocznym planem poboru próbek na 2014 rok z terenu powiatu tarnogórskiego mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów – 119 próbek, głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, a dodatkowo w pewnych grupach produktów w kierunku *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae*. Zbadano 25 próbek mleka i przetworów mleczarskich, 25 próbki ciastek i wyrobów cukierniczych,

5 próbek wyrobów garmazeryjnych, 5 próbek przypraw, 5 próbek warzyw i ziaren zbóż oraz kaszki dla niemowląt i małych dzieci. Kwestionowano 5 próbek lodów za zawyżoną liczbę bakterii *Enterobacteriaceae*. Kontrolą sanitarną objęto również przypuszczalne ogniska zatruc pokarmowych, z których przebadano 10 próbek żywności i 9 wymazów sanitarnych.

W roku 2015 monitoringiem mikrobiologicznym objęte były następujące grupy produktów: mleko i przetwory mleczne, lody, ciastka z kremem.

Fizykochemicznie zbadano 48 próbek w tym 8 próbek mięsa i ryb w kierunku zawartości azotanów i azotynów, 7 próbek warzyw w kierunku zanieczyszczeń azotanami i azotynami, 14 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – badano próbki przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, kawy i herbaty. Ponadto zbadano 16 próbek sanitarnych w kierunku szkodników zbożowo-mącznych w tym 5 zdyskwalifikowano.

Monitoringiem fizykochemicznym objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony - badanie w kierunku azotanów
 - suplementy diety – w kierunku znakowania
 - środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – w kierunku znakowania.
- Liczba badań żywności w porównaniu do roku ubiegłego uległa nieznacznym wahaniom w poszczególnych grupach asortymentowych i jest zależna od rocznego planu pobierania próbek opracowywanego rokrocznie przez WSSE w Katowicach.

c) Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek *Salmonella* i *Shigella*,
- badania parazytologiczne
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

W roku 2015 w sekcji wykonano:

- 2633 badania u 877 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 214 badań u 82 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi
- 51 badań u 18 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych
- 59 badań u 23 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu
- 21 badań 9 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną
- 112 badań u 57 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego

W porównaniu do roku ubiegłego znacząco zwiększyła się liczba badań osób które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi, liczba badań osób u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych, liczba badań osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu, liczba badań osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną oraz badań w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego.

